

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Administrația strada Gărei No. 25.

Abonamentul Lei 10 pe an

Primar voiajor și gosgodărie comunală!

În ori-ce parte a țării și în ori-ce Stat bine organizat, funcționarii publici, cu cât sunt mai sus puși, cu atât mai mult, sunt ținuți să dea exemplu hărniciei și destoiniciei lor, — să întoarcă societății prin muncă ceea ce primesc de la ea în bani.

La noi, lucrurile se petrec cu totul alt-fel. Unii funcționari mai mici muncesc din zi până în noapte, iar șefii obosec plimbându-se.

Mai mult:

Am ajuns în așa hal, că la noi, oamenilor cari conduc cele mai importante administrații publice, nu li se cere nici experiența lucrului, nici titluri academice, nici hărnicie de muncă, — nimic din toate acestea. Și, odată instalați în posturile lor, oamenii de cari ne ocupăm, sunt în drept să nu facă nimic, să se plimbe cât le place, să petreacă și în același timp, să încaseze diurne și lefuri grase.

Constanța a devenit refugiul tuturor mediocrităților, al feneanților și petrecătorilor. Și aceștia petrec, se amuzăză pe socoteala obștei și în dauna viitorului acestui oraș.

Nicăieri ca aici, n'a fost redusă la neant și ridiculizată cu mai mult cinism, aceia formula a justiției moderne care spune că răsplata fie-căruia să fie în raport cu valoarea muncii sale.

Funcționarii măști, petrec, se plimbă continuu cu ajutorul diurnelor și lefurilor primite din bugetele publice, și nimeni nu suflă un cuvânt, nu le cere nici o socoteală.

Un singur exemplu dat pentru astăzi: Cine nu știe, că primarul nostru, d. Titi Schina, își petrece timpul — două

săptămâni la București, una la Constantinopol, alta aiurea — și abia de 2—3 ori pe lună face act de prezență la Primărie?

Cine nu știe, deasemenea, că ajutorul de Primar calcă pe urmele șefului său, a luat-o de la început cu concedii lungi și plimbări?

Mai tot-d'auna când te prezinți c'o afacere importantă la Primărie, ești expus să pleci fără nici un rezultat, fiindcă primarul și ajutorul lipsesc: unul a plecat în plimbare la București sau aiurea, cel-alt n'a găsit de cuviință să vină, ori amândoi împreună sunt duși la plimbare.

Transitele și alte acte, cari se fac zilnic de comercianți, se iscălesc de un consilier — lucru nu tocmai legal — iar când lipsește și acesta, ceia-ce se întâmplă foarte des, secretarul semnează pentru primar, sau pune pecetea acestuia. Adese ori, comercianții sunt nevoiți să aștepte până la ora 11 și jumătate pentru a se ști dacă primarul sau ajutorul vin, ori secretarul semnează pentru ei.

Acum întrebăm: Este cu putință ca afacerile numeroase și importante ale unui oraș ca Constanța, să fie serios studiate și complet pricepute, de niște oameni cari vecinic absentează de la postul lor? De niște oameni, absorbiți exclusiv de plăcerile voiajului său de alte preocupări cu totul străine de interesele obștești ce li s'au încredințat?

Dar mai la urmă, ar fi copilăresc să pretinzi d-lui Schina priceperea afacerilor comunale, când, după 2 ani el nu cunoaște nici jumătate din funcționarii de la Primărie; și nu-l cunoaște personal — de și nu sunt așa numeroși — necum să le fi apreciat inteligența și

puterea de muncă, pentru a da fie-cărui locuitor ce li se cuvine.

Am văzut câți-va tineri culti, părăsind cu desgust serviciile primăriei, fiindcă alții mai puțin merițioși ocupau locuri mai bune sau fusese avansați înaintea lor, — și cu toate acestea d-l Schina nu ese din imposibilitatea-chinezească.

De restul administrației sale, lăsăm să vorbească realitatea faptelor, care e mai elocventă de cât raționamentele logice, de cât ori-ce espunere.

Câte-va străde pavate și lumina electrică, scump plătită și neaprobat de minister, — e tot ce s'a făcut în timpul primariatului său.

Ba, s'a mai făcut încă ceva: s'a creat posturi grase pentru căpătuirea favoriților și s'a votat taxe noi pe obiectele de consumație, iar cele existente s'au urcat până la limita extremă, fără a se ține seamă de resursele contribuabililor.

Acum se țin mereu consilii, se convoacă des comisiunea specială, se fac proiecte peste proiecte și se plătesc diurne mari, în fine se aruncă mulți bani, dar nimic pozitiv nu ese din concepțiunea edililor noștri. Faimoasă operă infrumusețare și îmbunătățire a orașului afișată cu atâta pompă, a rămas niște cuvinte fără realitate, un titlu minunat pentru reclame electorale.

Și, dacă vre-un crâmpel de lucrare se va face în viitor, suntem siguri, că va fi scump plătit și rău executat, căci primarul nu cere avizul nimănui, cum n'a cerut la așezarea stălpilor electrici. La aceasta ne putem aștepta, cu drept cuvânt, de la priceperea d-lui Schina și acel *dol ce farniente*, în care li place să trăiască.

Totuși, mărturisim că, d-sa are în-

contestabilii un merit. A reușit să desmintă pe unul din cei mai de valoare oameni ai țării noastre.

Așa, de exemplu, d-l Carp spunea o dată, că a trecut vremea, când copii de boeri își întemeiau pozițiile lor sociale cu autoritatea numelui; acum ei vor trebui să muncească și să aiba talent pentru a se ridica sus. Ei bine, aceasta poate să fie adevărat ainea, în restul regatului, dar în Dobrogea nu.

Aici e destul să ai un nume, sau un unchiu cu nume, pentru a dobândi o funcțiune importantă; și poți să te plimbi cât îți place și să încasezi lefuri mari, fără a da în schimb echivalentul de muncă.

D. Ferechide ar fi trebuit să fie mai atent la cele ce se petrec aici; budgetul comunei Constanța a trebuit să i facă opinie exactă de capacitatea de administrator a d-lui Schina.

Dacă în ochii fostului ministru cântăresc prea puțin interesele orașului nostru, este însă alt-ceva care trebuie să intereseze pe miniștrii viitori. Este datoria, de a feri generația tină de scepticism și descurajare; — de a nu-i dice prin graiul exemplului: „Vezi, pentru a te ridica sus nu îți trebuie muncă și talent ci talismanul unui nume”.

O asemenea școală e dezastruoasă. Și datoria oamenilor publici serioși, este, s'o desființeze nu s'o acrediteze.

Spre a se vedea cum e judecată, în publicul nerobit influenței partidelor politice, atitudinea din urmă a partidului junimist, reproducem după „Adevărul”, cel mai răspândit dintre ziarurile politice independente, următorul articol datorit primului redactor al marelui ziar:

Junimiștii în stradă

Pentru mulți, aceea ce este mai interesant din actuala campanie autisturdzistă, nu e campania în sine, nu este obstructionismul parlamentar, nu este energia opoziției, nu este violența discursurilor, dar este alt-ceva: intrarea junimiștilor în făgașul comun și adeziunea lor la mijloacele de luptă a partidelor cu temperament.

Junimiștii n'au fost nici odată niște desprețuitori ai poporului, diușii n'au tratat poporul de sus, cu morga aristocratică, cu acel aer de protecțiune care stabilește distanțele și umilește pe omul de naștere obscură, junimiștii au fost numai niște zeflemişti ai ceremonialului democratic alii de mult prețuit în luptele politice.

Sînt oameni de rasă, oameni cu naștere cari se încearcă să fie populari, cari in-

bind mîna burghezului și proletarului, cari își violentează prevențiunile pentru a deveni afabili cu cei de un alt neam social, însă geaba. Răcesea instinctivă, rezerva aristocratică predomină, ea sare în ochi, ea este prăpăstia care vecinic desparte o stare socială de altă stare socială.

La junimiști, ori cîi de sobri au fost ei în relațiunile cu masele, nu s'a observat nici odată acea rigiditate de atitudine care este semnul distinctiv al disprețului pentru un individ ori pentru o rasă inferioară. Junimiștii, — ori care le-ar fi atitudinea — sînt de origine democratică așa că sentimentele lor nu pot fi jicnitoare pentru clasele de la temelie.

Cînd d. Carp privește prin monoclu poporul adunat în curtea Mitropoliei și cînd acestei mulțimi agitate îi face «nasu mare», ce vrea să zică asta? Să fie oare dispreț? De loc. Acest «nasu mare» însemnează din potrivă, un fel de intimitate cu poporul, un fel de punere pe picior de egalitate.

De cîi junimiștii au dezaprobat în tot-d'una politica de stradă, demagogia, lipsa de scrupul, angajamentele pripite cari a doua zi nu pot fi îndeplinite, fig' ducelele à la Dimitrie Sturdza, cari a doua zi se traduc în senze și în retractări uşurtoare.

Dar nu e numai aștia.

Cîi timp gruparea junimistă era numai o grupare literară restrînsă, redusă la 15 oameni de valoare, fără legături în țară, fără clientela electorală și fără partizani acea atitudine prezintă numai avantaje fără să prezinte inconveniente.

Avantajul principal era că junimiștii ne avînd clientela electorală nu aveau către cine face făgădueli și către cine lua angajamente. De aci rezultă o purtare în tot-d'una consecințe: nu contradicții, nu înșelătorii forțate, nu retractări rușinoase dar obligatorii. Junimiștii apăreau astfel ca niște oameni superiori, singurii bărbați politici corecți și plini de consecință în purtare.

De cîi... s'au schimbat vremurile.

Junimiștii au trecut pe la guvern și au format un partid. Pentru ca influența lor în stat și în partidul conservator să crească, acest partid junimist trebuia mărit, numărul partizanilor trebuia să sporească, în sfîrșit făcîndu-se fără griji și preocupări numai de mulțumirea gusturilor lor egoiste, deveneau familii și se împovărau cu toate greutățile oamenilor cu nevastă, cu copii și cu toate celelalte greutăți casnice.

Iniințarea și creșterea partidului junimist au creat obligațiuni noi pentru șefi; partizanii din județe au nevoile și interesele lor, partizanii de peste tot, cari formează majoritatea grupării, are glasul ei care trebuie ascultat. Cu alte cuvînte, de unde pînă aci, în lipsa soldaților, șefii erau stăpîni pe opăniile lor, de azi înainte șefii trebuie să fie socoteală și de părerile soldaților.

Intrarea junimiștilor în luptele violente, în luptele de intruniri publice și de stradă,

trebuie atribuită în mare parte familiei politice.

Neaparat că nu e numai această singură cauză. Cînd un Maiorescu părăsește a-fară din culpă care a fost caracteristica întregii sale activități, cînd omul călăuzit vecinic de moderațiune în actele vieții sale publice devine militant, violent, cînd ataca cu vehemență, cînd acuză fără să acorde împrăjurări ușurtoare, cînd o-sîndește fără cruțare, cînd în parlament devine obstructionist și la Dacia devine tribuu, neaparat că în această purtare trebuie să vedem ceva mai înalt mai sînt de cîi presiunea partizanilor politici; trebuie să vedem *convîngerea*.

Dar pe de-asupra tuturor acestor împrăjurări trebuie să vedem ceva mai mare; trebuința imperioasă a partidelor politice de a fi în neîntreruptă comunicațiune cu masele populare.

Este dovedit acum, mai ales prin faptul schimbării de front a partidului junimist, că nu mai este posibilă politica în afară de masă și că, în toate împrăjurările goale, tot în sinul națiunii se împrăspătează puterile și se fortifică speranțele.

Chiar-partidele cari, un moment, și-au pus toată nădejdea în rege și sperau tot binele de la dînsul, au ajuns la incredințarea că, și în privirea regelui înșelat ori rătăcit, tot țara este judecătoarea infailibilă.

Cele ce se petrec astăzi sînt fapte înbucurătoare. Dacă țara va ști să impue tuturor, chiar și Coroanei, vederile sale, se va fi făcut un mare pas înainte pentru întărirea regimului reprezentativ și pentru micșorarea a-tot-puterniciei regale. Dacă regele va fi silit să concedieze ministrul Sturdza, regele se va convinge că, de și guvernele știu și pot încă să falsifice voința națiunii în timpul alegerilor, această voință știe să triumfe cînd va și această voință știe să se impue tuturor.

Această demonstrațiune va fi numai spre binele obșteșc. Regele va înțelege că nu este singura putere activă în România și va înțelege, de asemenea, că un lung șir de ani întrebuiințați pentru coruperea Romînilor și pentru stingerea energiei din conștiința lor, tot n'a putut ucide sufletul cel mare al națiunii. Astfel prerogativa regală va căpăta un frîu și era regimurilor personale și a ministerelor palatiste se va fi închis.

Pentru atingerea acestui rezultat era de absolută nevoie ca să nu fie în țară nici un partid, nici o grupare, nici un bărbat politic hănuit măcar că ar capabil să slujească vederile secrete, ori planurile necontrolate ale regelui, atunci cînd sentimentul țării s'ar afla în conflict cu voința coroanei. Din acest însemnat punct de privire noua atitudine a grupării constituționale a fost primită, nu numai cu bucurie, dar a produs o însuflețire generală și a dat curaj și pateri noi patrioților Romîni.

Până ieri junimiștii erau bănuși — pe nedrept după părerea mea — că stau la ordinele regelui; astăzi s'a dovedit cu prisos, că junimiștii stau numai la ordinele națiunii.

Ceva mai mult, din izvor sigur știm că acel om politic care a dat regelui răspunsurile cele mai categorice și mai intransigente, acela a fost tocmai d-l Petre Carp, omul calificat atât de nedrept până ieri, că în care lumea luminată vede astăzi pe marele bărbat de stat de la care țara așteaptă mari servicii.

Junimiștii în stradă, au fost o surprindere pentru toți, de cât a fost o surprindere plăcută. Ceva mai mult, aceasta este o surprindere bine-făcătoare și o surprindere bogată în reforme viitoare.

De-acuma s'a dus legenda că prin palat și numai prin palat se poate ajunge la putere; de-acuma să se convingă toți că, mai pre sus de protecția regelui, mai pre sus de increderea coroanei este și increderea țării; de-acuma va fi bine știut că, dacă țara suportă câte o dată ministere impuse de la palat, nici o dată palatul nu poate menține guvernele pe cari țara le repudiază.

Intrarea junimiștilor în lupta francă, leală, deschisă, energetică, mergând până la ostilitate față de regele, însemnează că ziua de mâine trebuie privită cu liniște, căci toate partidele, toate capacitățile politice, toate talentele, toate personalitățile cari însemnează ceva în România, n'au decât un singur gând: țara să fie guvernată numai de către guverne dorite de țară.

Este știut, prin urmare, că regele nu are și nu poate avea partide personale în România.

Partidele toate sînt ale țării, și dacă, într-un moment anormal, s'a putut găsi un Dumitru Sturdza, să ne mîngăie cu credința că acest om nu reprezintă o rușine națională, ci numai o rușine individuală.

Const. C. Bacalbașa.

INFORMAȚIUNI

Înmormântarea adînc regretatului **Lascăr Catargiu**, ilustrul șef al partidului conservator, s'a făcut cu pompa cea mai mare. Trecerea cortegiului funebru a ținut mai bine de două ore. A. S. Regala Principele Ferdinand a urmat carul funebru până la Palat, de unde priveau A. S. Regala Principesa Maria, cu micii principii și M. Sa Regina care în trei rânduri, la trecerea cortegiului, s'a vedut ștergându-și lacrimile de întristare. — Bandiera Palatului a fost, în semu de dolin.

La biserică, de unde a pornit cortegiul și la mormînt s'au ținut discursuri funebre, d-nii General Manu, Gh.

Gr. Cantacuzino, Teodor Rosetti, Tache Ionescu și un delegat al Macedonenilor la Biserica, iar la mormînt d-nii Diaconul Dragomirescu și studenții universitari Demetrescu Braila și Nuși Tului.

Au asistat delegații din toate județele. Au fost peste una sută coroane depuse pe mormîntul ilustrului defunct, iar depeșile de condoleanțe, din toate unghiurile țerei nenumărate, foarte multe din străinătate, între cari a primilor miniștri din Austro-Ungaria și Germania și multe personaje distinse.

Între persoanele cari au trimis depeși de condoleanțe din județul nostru au fost și d-nii Ion Bănescu, Al. Belcic, Malcoei Petrescu, Leon Buter, Ion Costacea, Dr. Gh. Balacean, Al. Logaride, frații Luca Costache, Ion și Nicolae Oancea din Hirșova, d-nii colonel Chirișescu, Manolescu Sideri, D. Dîmcea, M. Coiciu, P. Grigorescu în numele grupului de la „Constanța” și alții al caror nume ne scapă.

În alt număr vom da biografia fericitului reposedat.

Criza ministerială continuă până în momentul când scriem aceste rânduri, Joi 8 curent. După șefii partidului conservator, d-nii P. P. Carp și Gh. Gr. Cantacuzino, M. S. Regele a chemat la Palat pe d-nii Nicu Gane și Tache Gianni, președinții senatului și cameret deputaților, însărcinând pe d-l Gianni să alcătuiască ministerul viitor. D-l Gianni neisbușind și-a depus mandatul, rămînînd ca M. S. să însărcineze pe alt cine-va cu formarea cabinetului.

Situațiunea atât internă cât și cea externă e foarte grea, ar fi zis Maiestatea Sa celor consultați, de aci și greutatea de a se forma un nou minister.

Primul articol din numărul trecut „Regele trebuie să fie mândru” era reprodus după ziarul *Constituționalul* de la 28 Martie, ceea ce am nitat să spunem la locul cuvenit.

Societatea de asigurare mutuală din București, „Unirea” a reîntreprins asigurările de viață în toate combinațiunile usitate, în care scop doi inspectori, d-nii Cramer și Bercovitz, au fost trimiși în Dobrogea. Rugăm pe amicii și abonații ziarului nostru să le încredințeze toate afacerile ce voesc, a contracta și a le da concursul lor în aceste afaceri, societatea „Unirea”, constituită pe basă de mutualitate, fiind

cea mai bine asigurată pentru toate întâmplările.

D-l prefect Luca Ionescu a plecat la București, *Voința Națională* va dice de sigur în interes de serviciu.

Amintim că până la 10 curent, când se ține și adunarea generală a societărilor Băncii de Scout, se poate versa la Banca Națională din Constanța treimea din suma subscrisă pentru înființarea Băncii, după care sumele nu se mai poate încasa.

Taxele de consumație votate de consiliul comunal în ședința de la 26 Ianuarie 1899 au fost aprobate acum de d-l ministru de interne odată cu bugetul pe anul financiar 1899/900. Ele sînt acele ce am publicat în numărul nostru de la 21 Februarie, cu deosebire că nu s'au aprobat taxele pe peatră brută și cele puse pe materiale lemnoase de construcții și 50 bani de metrul pătrat suprafața clădită, rămînînd taxele anterioare. La schimb s'a ridicat taxele pe făinuri, la 50 bani sută kilograme făina ordinară și 2 lei cea de luc., fie produsă în comună, fie venită d'afară. Asemenea nu s'au aprobat a 3-a zecime impusă și asupra dărilor către stat și asupra venitului clădirilor.

Ministerul liberal scumpesce făina și mîșurează dările asupra proprietății.

N'au strigat de giaba, făcînd chiar revoluție, contra legii maximumului a boerilor, cari n'au aprobat odată taxa pe făina.

Așa liberalism, foarte mulțumim!

Cu deosebită mulțumire înregistrăm faptul că D-l Farmacist Ioan Berberianu, concetățeanul nostru, a terminat primul volum al lucrării sale „*Examenul de Asistent în farmacie*”, destinată instrucțiunii elevilor în farmacie în vederea examenului pe care au să-l dea la finele stagiului lor.

Cartea D-lui Berberianu este împărțită în două volume; — în primul volum se coprinde Fizica, Chimia și Botanica Biologică; iar în al doilea se coprinde Zoologia, Botanica sistematică și Technica farmaceutică.

Judecînd după coprinsul cărții, lucrarea D-lui Berberianu, ar putea aduce servicii însemnate și elevilor cursului secundar, în cas când ar fi consultată.

Felicitînd pe d-l Ioan Berberianu în tocmirea acestei cărți, îi dorim tot succesul.

La cei mai mulți din abonații noștri expirându-le abonamentul la 1 ale lunii curente Aprilie, rugăm cu insistență, atât pe cei ce ne-au rămas datori anul întreg, cât și pe cei al căror abonament începe din nou, să bine-voiască a ne plăti costul de 10 lei, cel din afară prin mandat postal, care nu costă de cât 25 bani la toți factorii postali rurali și primăriile din județ, iar cei din oraș la prezentarea incasatorului nostru Negu Rădulescu. — D-nă cari au primit ziarul gratis și rugăm să ne plătească pe viitor cheltuielile ce suportăm nemai permițându-ne a le face această favoare, mai ales că avem de gând să tipărim ziarul la una din tipografiile locale.

Ocaziune excepțională

Sub semnatul inventând un Kompas Eliprogmat, bun și eficient, în special destinat pentru trebuințele școlarilor de orice grad; aduc la cunoștința generală că caut un Companion cu un capital de cel puțin 3000 lei pentru exploatarea industrială a acestui instrument; care, cu siguranță va aduce câștig foarte mare.

Ion Petrescu-Cărpinișeanu

Adresa la Trib. Constanța.

INSCIINȚARE

Aducem la cunoștința d-lor proprietari constructori și antreprenori, că nisipul de apă dulce, din cariera No. 1 Anadolkiol, Lângă ghiol, se vinde cu prețul de 1 leu și 60 bani caruța cu

2 trăgători, iar cel din restul carierei, de pe Marginea Mării, din aceeași carieră, se vinde cu un leu m. p.

Cumpărătorii vor primi pentru cel dintâi bilete cu 4 peceti, iar pentru cel de al doilea cu 3 peceti, cu tuș roș.

Administrația carierei strada Gare: No. 25 în Constanța.

ANUNCIU

De arendat pe unul sau mai mulți ani moșia de 406 hectare Cerchez-Kiol, din comuna Caraomer, plasa Mangalia, pământ arabil, având pe densă 3 puțuri cu foarte multă apă, 2 case și o căslă bună pentru 50 boi cel puțin. Doritorii se pot adresa direct la proprietar, d-l Al. Gafencu, strada Frumoasa No. 3 în București și în Constanța, prin administrația acestui ziar.

Ocaziune. — O pianină foarte elegantă pușcă uzată care a fost plătită 2400 lei, se cedeză pentru 800 lei.

A se adresa la redacția acestui ziar.

CURSE AUTOMATICE

pentru prins șobolani lei 3, pentru șoareci lei 5. Prinde singură fără a fi supravegheată până la 40 șoareci într-o noapte; se aranjază de sineși, și a avut pretutindeni cele mai bune rezultate, portul costă lei 1.50.

Se expediază franco de vamă contra trimiterii anticipate a sumei la

M. Feith, Viena II 3 Adlerhof

Furnisorul societății I. R. a funcționarilor.

MICROSCOPUL MIRACULOS

din care s'au vindut la expoziția din Chicago peste 2 jum. milioane, se vinde acum prin noi pentru minimul preț de

L E I 3

franco de transport și de vamă contra trimiterii anticipate a sumei. Avantajele acestui microscop miraculos sunt că se poate vedea fie-care obiect de o mie de ori mai mare, astfel că atome de praf și insecte invizibile pentru ochiul omului se pot vedea în mărimea unui gândac. Indispensabil pentru studiul botanicii și zoologiei și un aparat casnic de mult dorit pentru examinarea alimentelor în privința falsificării carnei și a... Insectele care traiesc în apă și care nu se pot vedea cu ochiul liber se ved perfect cu el. Afară de acestea microscopul e prevăzut cu o lupă pentru ca miopii să poată vedea scrisul cel mai mărunț. Instrucțiunea e alăturată instrumentului. Expediția prin:

M. FEITH, Viena II 3 Adlerhof

Furnisorul Societății I. R. a Funcționarilor.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCURESCI

117.—CALEA DOROBANTILOR.—117

CRAIOVA

18. — STRADA BUCOVET. — 18

MĂȘINE AGRICOLE